

Kontrakty a závazky obecně se vyskytují ve vztazích mezi lidmi od počátků civilizace. Jejich překvapivě propracované právní úpravy jsou zachyceny již ve starověkých předpisech byzantských či románských, jenž měly zásadní vliv na jejich další vývoj v evropské právní kultuře. Přes rozmanité snahy sjednotit občanské právo v celoevropském prostoru, podpořené nebyvalým rozvojem evropské legislativy v posledních pěti desetiletích, zůstává úprava občanského práva a tím i práva závazkového v jeho rámci záležitostí roztříštěné legislativy jednotlivých národních států.

Aniž si to často uvědomujeme, uzavíráme denně v běžném životě smluvní vztahy, nejčastěji ve formě kupní smlouvy či smlouvy o dílo. Bylo by snad možné namítnout, že tyto již časem téměř dokonale prověřené a upravené právní instrumenty nemohou mít ve střední Evropě, navíc v zemích spolu sousedících a majících silné obchodní i osobní vazby – České republice a Spolkové republice Německo, významně odlišnou úpravu a s tím související obsah a následky. Zřejmě však důsledkem odlišného vývoje historického – územním uspořádáním, politickým systémem a nakonec i následným rozdělením zájmových sfér velmocí po II. světové válce - byly nastaveny bariéry k postupnému sblížení právní kultury. Snad i díky jistému antagonismu českých zákonodárných a výkonných orgánů v otázce ochoty analyzovat a případně i využít již dlouhodobě platnou a funkční úpravu německou, kombinovanému s možnými obavami o budoucnost části odvětví právního školství a soudnictví přetrvává stav hypertrofie práva a bipartice závazkových vztahů pro občanskoprávní a obchodněprávní sféru. I vzhledem k probíhajícím přípravným pracím na rekodifikaci českého občanského práva je tedy na místě zvážit nejen celou koncepci, ale zejména obsahovou stránku kodexu. Přirozeně, je-li zde zájem na úpravě s vysokou odbornou úrovní, navazující na předválečné právní školy, na kodifikaci odborné i laické veřejnosti srozumitelné a jí akceptované, přinášející nadčasový efekt a současně nutnou katarzi od dosud platného kodexu, postaveného na sovětském vzoru, bude předchozí zodpovědná analýza všech kontinentálních úprav a současných společenských trendů esenciální.

Není v možnostech diplomové práce poskytnout celoevropskou komparaci závazkového práva, třebaže jen v rozsahu smlouvy kupní. I přes obtížnost a rizika, nutně vyplývající z každé takové komparace, byť i v rozsahu úpravy dvou zemí, je toto zkoumání nutným předpokladem naší sebereflexe a dalšího vývoje práva. Subsidiární charakter občanskoprávního kodexu pro většinu právních odvětví podtrhuje naléhavost promyšlené změny jeho celkového pojetí. Tím více je překvapující skutečnost, že dosud žádná obdobná současná práce, vyjma několika pokusů ve formě diplomových prací¹ nebo příspěvků v odborném právnickém tisku,² není, dle dostupných bibliografických údajů z významných národních a všech fakultních knihoven v ČR, k dispozici.

Tato práce přináší náhled na současnou českou a německou občanskoprávní úpravu smlouvy kupní s výhledem *de lege ferenda* k již Legislativní radou vlády ČR projednávanému návrhu nového občanského zákoníku, byť je osud tohoto návrhu nepředvídatelný. Ačkoli ani v jedné ze zkoumaných zemí není judikatura platným pramenem práva, k zásadním rozhodnutím soudů vyšších stupňů je přihlíženo v obou zemích obdobně – plní zejména roli tzv. *soft law*, tedy pomocnou, jako nikoli závazné vodítko jednotící právní náhled na vybrané otázky, přinášené aplikací práva psaného. Proto tato práce obsahuje i vybranou judikaturu českou a německou, přičemž právní věty budou uvedeny i v původním znění s vlastním překladem. Ve své práci zohledním také poznatky a zkušenosti, získané výukou třísemestrálního kursu „Grundlagen des deutschen Rechts“, jakož i praktické zkušenosti z několikaleté práce v advokátní kanceláři a v oblasti obchodní.